

Avfall som resurs för ett hållbart samhälle

En kortversion av Osby och Östra Göinge kommuners avfallsplan 2020-2030

OSBY
KOMMUN

ÖSTRA
GÖINGE

Innehållsförteckning

En ambition att skapa ett hållbart samhälle	3
Avfallstrappan visar vägen	4
Avfallsplanens övergripande fyra målområden	5
Vem ansvarar för vad	9
Avfallsarbetet påverkar alla	10
Miljöpåverkan	10
Avfallskostnad	10
Information och kommunikation	11
Uppföljning	11
Mer om avfallsplanen	11

En ambition att skapa ett hållbart samhälle

Vår avfallshantering är en faktor som påverkar miljön. Vi kan alla genom våra val bidra till minskade utsläpp och minskad miljöpåverkan. Den mängd avfall som uppstår är starkt kopplad till våra levnads- och konsumtionsmönster. Det finns en stor förbättringspotential i vårt sätt att konsumera och att hantera vårt avfall. Vi ska arbeta för ökad miljömedvetenhet och system för avfallshantering som är lätta att förstå och lätta att använda på rätt sätt. Alla - kommuner, företag, medarbetare, privatpersoner - kan dra sitt strå till stacken för ett framtida hållbart samhälle.

Kommunernas målsättning är hög och samtidigt ganska självklar. Osby och Östra Göinge ska bidra till att uppfylla nationella, regionala och lokala miljömål och ska rankas bland de bästa i landet avseende avfallshantering.

Varför ska vi ha en avfallsplan?

Det är ett krav att alla kommuner ska ha en renhållningsordning som innehåller en avfallsplan och lokala föreskrifter för hantering av avfall. Vi vill att vår avfallsplan ska:

- utgöra ett långsiktigt styrinstrument inom avfallsområdet
- ange mål och åtgärder för att minska avfall och öka återvinning
- minska miljöbelastningen från kommunens egna verksamheter
- utgöra informationskälla för allmänheten och andra som berörs

Avfallstrappan visar vägen

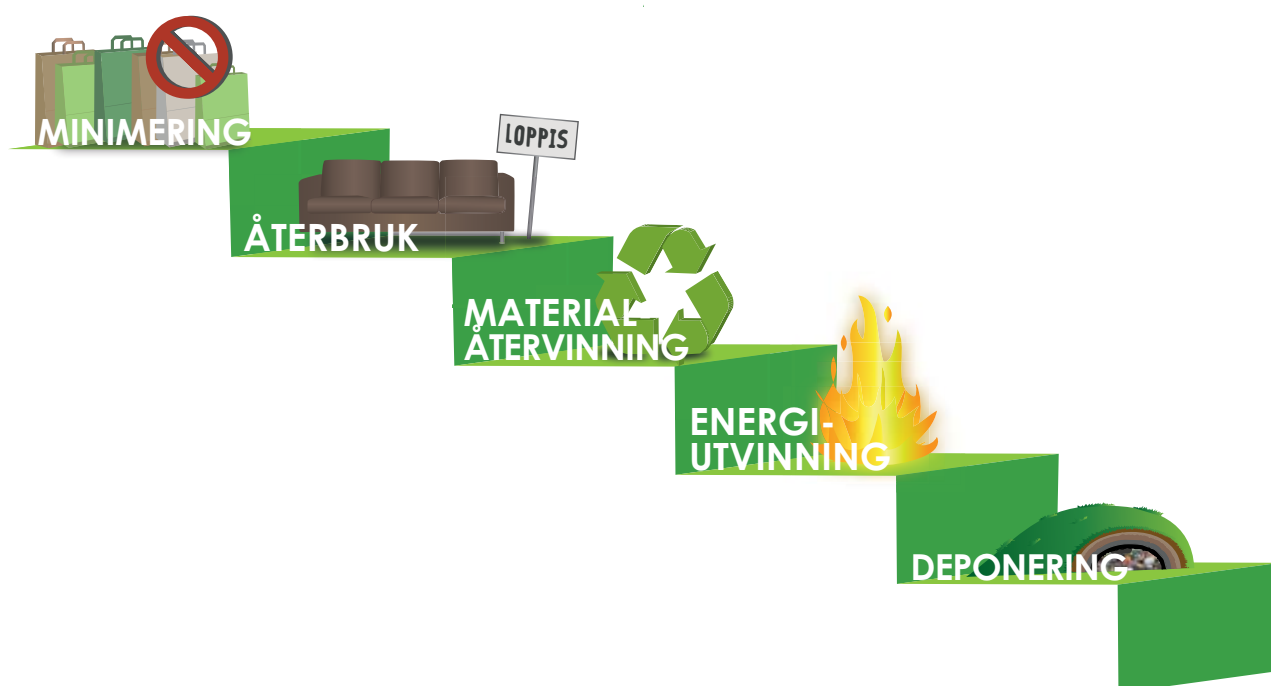
Våra invanda mönster att tillverka, konsumera, använda och slänga saker fungerar inte längre.

Vi måste sträva efter att skapa ett hållbart kretslopp – en cirkulär ekonomi. Det som redan är tillverkat måste användas så länge det går. Saker och ting ska återanvändas och återvinnas så långt det är möjligt - om och om igen - allt för att spara på jordens resurser och minska vårt avfall.

EU har beslutat om en så kallad avfallstrappa, som styr hur avfallet tas omhand i Sverige.

Avfallstrappan utgör grunden för vårt avfallsarbete och vi ska successivt arbeta oss upp för avfallstrappans steg. Vi ska bli bättre på att förebygga att avfall uppstår genom smartare konsumtion. Vi ska öka möjligheterna att återanvända och återvinna genom att utveckla våra system. Vi ska också ta vara på det avfall som trots allt uppstår, som en energiresurs.

Vår vision
Avfall som resurs
för ett hållbart
samhälle.

Avfallsplanens övergripande fyra målområden

1 | Förebygg uppkomsten av avfall

För att kliva upp på avfallstrappans översta steg krävs att vi lyckas med att förebygga uppkomst av avfall. Den största miljönyttan uppstår om en produkt aldrig tillverkas. Vårt perspektiv inom målområdet är att förebygga onödig produktion och konsumtion – att påverka attityder och

mönster mot smartare konsumtionsval och att se till att olika produkter och varor återbrukas i den mån det är möjligt. I livsmedelskedjan kan resursslöseri motverkas genom att minska på matsvinnet.

Vad är avfall?

Med avfall menas alla föremål eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Avfall kan upphöra att vara avfall när avfallet genomgått en återvinningsprocess. Att återvinna avfall innebär att ett avfall går från att vara ett avfall till att bli ett föremål eller ämne.

2 | Ta tillvara avfallet som resurs

Återbruk och återvinning motsvarar det näst högsta och det tredje högsta steget på avfallstrappan. Genom att återanvända och återvinna varor och material kan vi också bidra till att begränsa klimatpåverkan. Materialåtervinning gör att mängden jungfruligt material i produktionen kan minska såväl som energiåtgången. Det bör finnas en stor potential i att utveckla lokala system för återbruk i samverkan med olika organisationer.

Vårt sätt att hantera matavfallet är också av stor betydelse. För att bättre ta tillvara det som en resurs ska vi sträva efter att använda matavfallet till produktion av biogas och biogödsel.

Saker som är
avfall för dig kan
vara värdefulla
för någon annan

3 | Minska nedskräpningen

Nedskräpning och dumpning av avfall är ett växande problem med både miljömässiga, sociala och ekonomiska konsekvenser. Nedskräpning medför negativa effekter för både människor och djur.

Vi ska påverka attityder och beteenden för att förebygga nedskräpning och dumpning i både bebyggd miljö och i naturen. Målet är rena och snygga kommuner där invånare kan känna sig trygga.

Fimpen är skräpets värsting

Cigaretterfilter består till stor del av en slags plast, som precis som annan plast blir till mikroplast om den hamnar i miljön. I filtret fastnar tobakens farliga ämnen för att de inte ska nå rökarens lungor, ämnen som även är farliga för naturen, bland annat kadmium som också finns i batterier. Det medför att ungefär 108 ton plast hamnar i våra utemiljöer varje år.

Fimporna ligger och skräpar överallt på gator och torg, och slinker lätt ner i dagvattenbrunnar och vidare ut i havet.

Lakvatten från fimpar är akut giftigt för fiskar.

4 | Avfallshanteringen ska utgå ifrån kundens behov

En förutsättning för att nå goda resultat inom avfallshanteringen är att de system och tjänster som erbjuds ger god service och motsvarar hushållens och andra avfallslämnarens behov. System och tjänster måste vara funktionella och lätta att förstå. Därtill måste miljönytta och ekonomisk rationalitet vägas in och balanseras med kundnyttan. Även här är kommunikation och information en grundläggande byggesten.

Genom att sortera dina sopor väl kan farliga ämnen tas om hand på ett säkert sätt.

På så sätt skyddas både människor och miljö.

Genom att sortera olika material kan det mesta också återvinnas så att det kan bli nya produkter. Vi sparar energi och naturresurser genom att använda materialen flera gånger.

Genom att sortera soporna minskar det avfall som riskerar att hamna på deponi.

Kom ihåg att det faktiskt är ett lagbrott att inte sortera sina sopor!

Vem ansvarar för vad

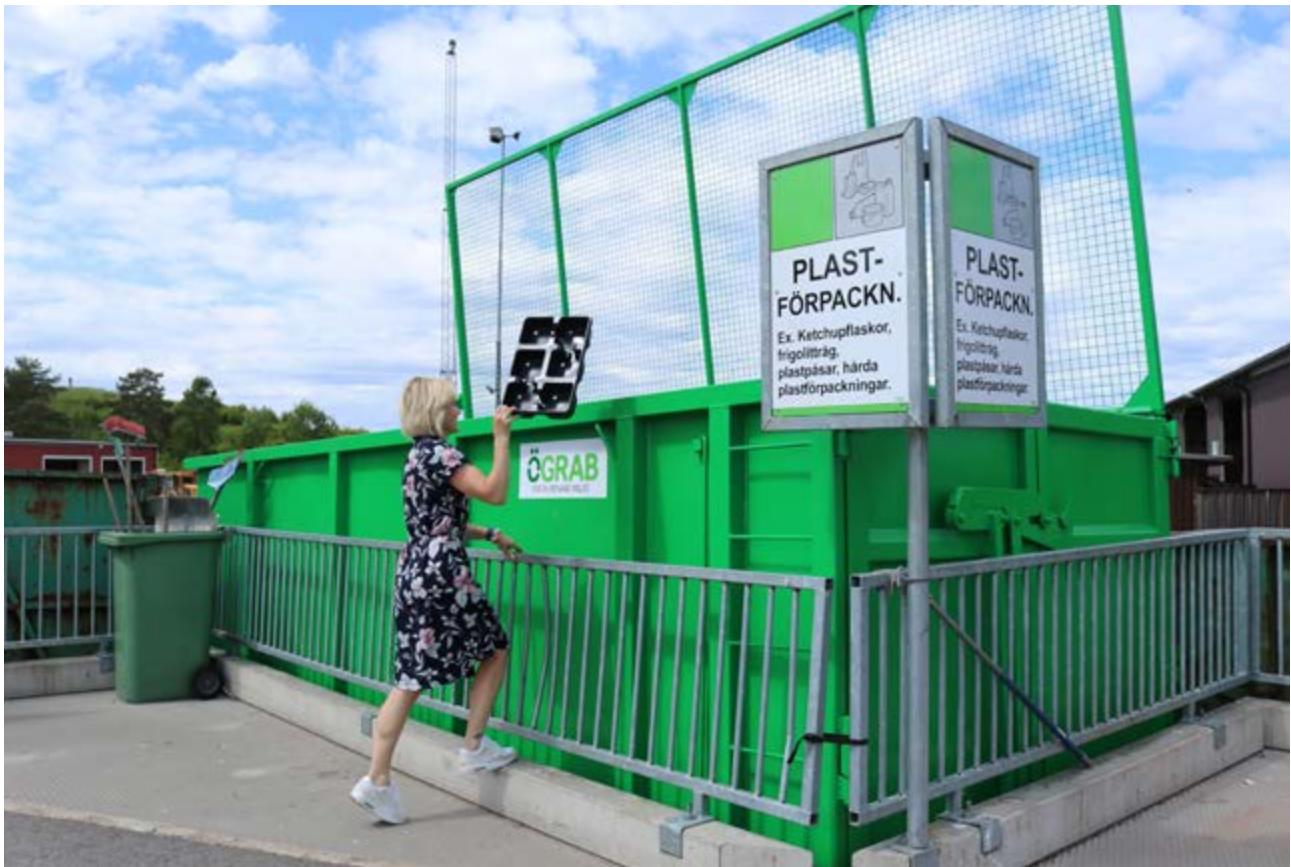
Kommunerna har ansvar för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas. I Osby och Östra Göinge är det kommunstyrelserna som har verksamhetsansvaret för hanteringen av avfall och det avfall som genereras i de kommunala verksamheterna. Östra Göinge Renhållnings AB (ÖGRAB) är kommunernas gemensamma renhållningsbolag. ÖGRAB ansvarar för insamling och hantering av hushållsavfall. ÖGRAB ansvarar också för den centrala avfallsanläggningen med återvinningscentral i Kattarp samt övriga återvinningscentraler.

Den som innehar avfall ska se till att det hanteras på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till människors hälsa och miljön. Det innebär att kommuninvånare har ansvar för att sortera och hantera sitt avfall enligt gällande föreskrifter. Alla verksamhetsutövare har ansvar för att det avfall som uppkommer i deras verksamheter tas om hand på ett korrekt sätt.

I Sverige finns det också ett lagstadgat producentansvar för olika produktgrupper. Du kanske har hört talas om "producentansvarsmaterial"?

Det innebär att producenter har ansvar för sina produkter även när de blir till avfall. Bland annat omfattas förpackningar och returpapper av producentansvaret. ÖGRAB erbjuder genom avtal med producentorganisationer fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Närmare anvisningar om insamling av producentansvarsmaterial finns i ÖGRAB:s sorteringsanvisningar.

Avfallsarbetet påverkar alla

Alla som är delaktiga i vårt samhälle – verksamhetsutövare och privatpersoner – berörs i någon mån av avfallsarbetet och den kommunala avfallsplanen. Genom våra val och vårt handlande påverkar vi avfallshanteringen och vår miljö på ett positivt eller negativt sätt. Avfallsplanen ger uttryck för en långsiktig strävan mot ett hållbart samhälle och en förhoppning att alla ska känna sig delaktiga och vilja bidra till att målen kan uppfyllas.

Miljöpåverkan

Avfallsplanen för 2020–2030 omfattar inga nya avfallsanläggningar eller väsentliga förändringar av befintliga anläggningar och system. Alla mål och åtgärder syftar till att främja en hållbar miljöutveckling med positiva miljöeffekter. Inriktningen är att förebygga uppkomsten av avfall och att ta tillvara det avfall som trots allt uppstår som en resurs.

Det handlar i hög grad om att genom information och dialog påverka och förändra attityder och beteendemönster för att förebygga uppkomst

av avfall och att öka mängden avfall till återanvändning och återvinning. Det är ett långsiktigt arbete som ska leda till positiv miljöpåverkan. Planen i sig har ingen betydande negativ miljöpåverkan.

Avfallskostnad

Kostnader för avfallsplanens genomförande preciseras i årliga verksamhetsplaner och budgetar för de kommunala förvaltningarna och för renhållningsbolaget. Insamling och behandling av hushållsavfall finansieras med avgifter enligt avfallstaxan. Om den totala mängden avfall per person minskar och det avfall som uppstår sorteras bättre och i högre grad kan återvinnas, kan det långsiktigt ge en positiv påverkan på kostnader och ekonomi för både utförare och kunder.

Information och kommunikation

Det krävs ett kontinuerligt informations- och kommunikationsarbete för att öka kunskapen om avfallshantering och miljöarbete som en grund för ett förändrat beteende, som i sin tur kan leda till bättre hushållning med resurserna. Utan en hög medvetenhet och kunskap hos kommunens medarbetare, allmänheten och verksamhetsutövare kan högt satta miljömål inte nås.

En kommunikationsplan ska utgöra grund för det fortsatta arbetet med att sprida kunskap om avfallshantering i riktning mot ett hållbart samhälle. Information om renhållningsarbetet ska anpassas efter olika målgruppers behov, så att det är lätt för alla invånare att förstå.

Uppföljning

Avfallsplanen ska hållas levande och dess mål och åtgärder ska regelbundet följs upp, återrapporteras och kommuniceras med alla berörda. En årlig uppföljning av avfallsplanens mål och aktiviteter ska sammanställas och lämnas till

respektive kommunstyrelse. En mera övergripande översyn av avfallsplanen ska göras minst vart fjärde år.

Mer om avfallsplanen

Detta är ett sammandrag och en kortversion av Avfallsplan 2020-2030. Den fullständiga versionen av avfallsplanen, inklusive bilagor och lokala föreskrifter för avfallshantering finns på kommunernas och ÖGRAB:s hemsidor.

www.osby.se
www.ostragoinge.se
www.ograb.se

www.osby.se

www.ostragoinge.se

OSBY
KOMMUN

ÖSTRA
GÖINGE